הגמרא מקשה על דרשת רבי עקיבא: **וּלְרַבִּי עֲקִיבָא, מִכְּדִי** – מכיון שלדבריו **לֹא שָׁנָא** – אין הבדל בין אם הוא **כֹּהֵן גָּדוֹל לְחוֹדֵיהּ** [–בלבד], **וְלֹא שָׁנָא** – ואין הבדל בין אם הוא **כֹּהֵן גָּדוֹל וְהוּא** גם **נָזִיר**, שבשניהם **נַפְקָא מִלְּאָחִיו** – לומדים מ'לאחיו' שמותר הוא להיטמא למת מצוה, אם כן **'לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ'** שנאמרו לגבי כהן גדול **לָמָּה לִי** – מדוע התורה כתבה תיבות אלו, והרי אין צריך ללמוד מלאביו ולאמו לא איסור טומאה לקרובים, שדרשו רבי עקיבא מהפסוק האמור בכהן גדול (ויקרא כא יא) 'וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא', ולא היתר טומאה למת מצוה הנדרש מ'לאחיו' הכתוב לגבי נזיר.

מתרצת הגמרא: **צְרִיכֵי** – צריכים אנו לכתוב 'לאביו ולאמו', ללמד שהכהן גדול אסור להיטמא לשניהם, **דְּאִי כָּתַב אָבִיו** בלבד, **הָוָה אָמִינָא הַיְינוּ מַעֲמָא דְּלֹא מִיטַּמֵּא לֵיהּ** – שהטעם שלא יטמא לאביו, הוא משום שהרי כל ידיעתנו שהוא אביו של הכהן גדול היא **מְשׁוּם דַּחֲזָקָה בָּעֲלְמָא הוּא** – רק מחמת שיש חזקה שרוב בעילות אחר הבעל, אבל אין לנו ראיה גמורה שאכן אביו הוא, ודווקא להטמא לאביו שאין קירבתו ודאית אלא תלויה בחזקה, אסרה התורה על הכהן גדול, שמא אינו אביו, **אֲבָל לגבי אִמּוֹ דְּיָדְעִין דִּילְדָה יְלִידְתֵּיהּ** – שאנו יודעים בבירור שהיא ילדה אותו, **לִיטַּמֵּא לָהּ** – יהיה עליו מצוה להיטמא לה, לכן כתבה התורה 'ולאמו' ללמדנו שאף לאמו אסור הוא להיטמאות. **וְאִי כָּתַב רַחֲמָנָא אִמּוֹ** בלבד, **הָוָה אָמִינָא** שדווקא **לְאִמּוֹ לֹא לִיטַּמֵּא לָהּ**, משום **דְּלָאו אָזֵיל זַרְעָהּ בַּתְרָהּ** – זרע האשה אינו מתייחס אחריה אלא אחרי בעלה, ומשום כך אין קורבת אמו חשוב ואסור יהיה להיטמא לה, **אֲבָל אָבִיו כֵּיוָן דְּאָמַר מַר** שלמדנו מהפסוק (במדבר א ב) 'שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל **לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם**', שמשפחת האב היא הקרויה משפחה, ומתייחס הבן אחר אביו, **אֵימָא** – הייתי אומר שלִיטַּמֵּא לֵיהּ [–לאביו], **קָא מַשְׁמַע לָן** – לכן בא הפסוק להשמיענו שאף לאביו אינו נטמא.

מאחר שהגמרא הביאה את דרשת רבי עקיבא על הפסוק שנאמר בפרשת נזיר (במדבר ו ו–ז) 'עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ' וגו', מוסיפה הגמרא להביא את דרשת רבי עקיבא גם על הפסוק שנאמר בפרשת כהן גדול (ויקרא כא יא) 'וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא'. הגמרא מקשה: 'וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא' הנאמר בכהן גדול **לָמָּה לִי** – מדוע נכתב, ואיך דורשו רבי עקיבא.

---

# אגרות קודש

ב"ה, כ"ו תשרי, תשכ"א
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'

מו"ה אפרים אליעזר שי' הכהן

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק בראשית, ובהקדמה שמובן וגם פשוט שאין כאן מקום לבקשת סליחה וכיו"ב, שהרי בדברי תורה המכתב מדבר, ובפרט בענינים הנוגעים לפועל, והרי צודק גם בסיום מכתבו, שזהו ענין הנוגע לרבים, כיון שנראה לרבים.

ובתוכן הקושיא או ההערה, הנה ההנהגה שכותב, ז.א. שלא לנגוע כלל בפיאות הראש, לא ראיתי' בתוככי חב"ד, ואדרבא.

ואפשר לומר בזה כמה טעמים, ואולי גם הטעם שרומז גם במכתבו, שלא לערב הארות של שני תיקונים מהי"ג תיקונים דדיקנא קדישא, ובכל אופן הרי מפורש שהאריז"ל הי' חותכן ומקצרן במספרים (שעהמ"צ וטעמ"צ פ' קדושים).

וע"פ האמור הרי חלה על זה הוראת חז"ל הוראה ברורה, במסכת דמינה אזלינן (סוכה לב, ב):

רב אחא ברי' דרבא מהדר אתרי וחד הואיל ונפיק מפומי' דרב כהנא. עי"ש ברש"י.

ואת"ל הרי כ"ש וק"ו בנדון דידן, שבזה לא רק דבור הרב אלא מעשה הרב.

בכבוד ובברכה.

ע"פ הנ"ל מבואר - שהקושיא ורבה היא אדרבה על אלו שאין נוגעין כלל - היפך ממעשה רב דהאריז"ל החי. ועיין ג"כ דרכי תשובה ליו"ד סקפ"א שדינים הן וכו'. ובדרכי חיים ושלום סתת"פ שלא לכוף הפאות אחורי אזנו (איברא מה שציין שם המלקט לז"ח וכו' - וצ"ע דכפשוטו - בז"ח וכו' המדובר בשערות הגדלות אחורי האוזן).

ז"ע נתקבל מכ' והגלוי שלאחרי הנ"ל. ות"ח.

מתרצת הגמרא: שרבי עקיבא דורש 'עַל כָּל' לְאַפּוקֵי – להוציא מכך דרשה זו, שאסור הוא להיטמא לְרִחוּקִים, ו'מֵת' נדרשת לְאַפּוקֵי – ללמדנו שאסור הוא להיטמא אפילו לִקְרוֹבִים, ו'נַפְשׁוֹת' נדרשת לְאַפּוקֵי – ללמדנו שאסור הוא להיטמא אף לִרְבִיעִית לוג דָּם שֶׁיָּצָא מִשְּׁנֵי מֵתִים, שֶׁמִּטַּמֵּא בְּאֹהֶל, שֶׁנֶּאֱמַר עַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא, שאפילו יצאה רביעית הדם משתי נפשות, לא יבא עמה באהל אחד, כדי שלא תטמאנו:

## משנה

המשנה מבארת מה הם הטומאות שאם יטמא בהם הנזיר, שינהגו בו דיני נזיר טמא:

עַל אֵלּוּ טוּמְאוֹת מן המת, הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ את שער ראשו כשנטהר ונוהג בשאר דיני נזיר טמא המבוארים בהמשך המשנה, עַל הַמֵּת השלם, וְעַל כַּזַּיִת בשר מִן הַמֵּת, וְעַל כַּזַּיִת נֶצֶל – בשר המת שנימוח ונעשה כליחה היוצאת מבשר מעופש, וְעַל מְלֹא תַרְוִוד רָקָב – מלא הכף של עפר מריקבון המת לאחר שכלתה לחותו, עַל עצם הַמִּדְרָה וְעַל עצם הַגּוּלְגֹּלֶת של המת, אף שאין עליהם בשר כלל, וְעַל אֹהֶל מִן הַמֵּת וְעַל אֹהֶל מִן הַחַי שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר כָּרָאוּי – שאם היה האבר הזה מחובר לאדם חי, היה ראוי להתרפא ולהתקיים על ידי הבשר שנשאר עליו, ואף שאין באבר כזית בשר, וְעַל שיעור חֲצִי קַב המלוקט משברי עֲצָמוֹת שהם מרוב בנינו של המת, או מרוב מניין עצמותיו, וְעַל חֲצִי לוֹג דָּם שיצא מן המת. וְכל אלו ששנינו כאן, הנזיר מגלח עַל מַגָּעָן וְעַל מַשָּׂאָן וְעַל אָהֳלָן, דהיינו אם נגע בהם, או נשא אותם גם בלא ליגוע בהם, או האהיל עליהם או שהם מאהילים עליו או שנמצא עמהם תחת אהל אחד. וְעַל עֶצֶם מן המת בשיעור כְּשְׂעוֹרָה, מגלח עַל מַגָּעוֹ וְעַל מַשָּׂאוֹ, אבל אינו נטמא ממנה באהל.

המשנה מבארת את דין הנזיר שנטמא בטומאות אלו: עַל טומאות אֵלּוּ הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ את שערו ביום השביעי לטהרתו, וּמַזֶּה בַּשְּׁלִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי ככל טמא מת שכדי לטהרו מזין עליו מאפר פרה אדומה ביום השלישי וביום השביעי, וְסוֹתֵר אֶת הימים הַקּוֹדְמִין שמנה עד כעת שאינם עולים לו למנין נזירותו, וצריך למנות מחדש את כל ימי הנזירות שקיבל על עצמו, וְאֵינוֹ מַתְחִיל לִמְנוֹת אֶלָּא עַד שֶׁיִּטבול וִיטַהֵר לאחר הזאת מי החטאת, וּמֵבִיא אֶת קָרְבְּנוֹתָיו ביום השמיני:

## גמרא

הגמרא מביאה ברייתא אודות פירוש המשנה: תָּנוּ רַבָּנָן, מעשה שהיה אַחַר פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר כשחיפשו תלמידיו רב אחר ללמוד אצלו, אָמַר לָהֶן רַבִּי יְהוּדָה לְתַלְמִידָיו, השגיחו שאַל יְבָנְסוּ תַּלְמִידֵי רַבִּי מֵאִיר לְבָאן – ללמוד בבית המדרש, מִפְּנֵי שֶׁמַּכְנִיסִין מקניטים הַן, וְלֹא לִלְמֹד תּוֹרָה ממני הֵן בָּאִין, אֶלָּא לְהַקְנִיטֵנִי – לצער אותי ולנצח אותי בַּהֲלָכוֹת הֵן בָּאִין, להודיע שהם חריפים ואין מי שיכול לעמוד כנגדם לנצחם בהלכה. ואף על פי כן דָּחַק סוּמְכוֹס תלמידו המובהק של רבי מאיר, וְנִכְנַס לבית מדרשו של רבי יהודה, אָמַר לָהֶם סומכוס לרבי יהודה ותלמידיו, כָּךְ [–בלשון הזו] שָׁנָה לִי רַבִּי מֵאִיר את המשנה הזאת, עַל אֵלּוּ טוּמְאוֹת הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ, עַל הַמֵּת וְעַל כַּזַּיִת מִן הַמֵּת וכו', וכמו ששנינו במשנתינו. רבי יהודה לא היה שונה במשנה הזאת 'על המת', שניתן ללומדו בקל וחומר מהאמור בהמשך שמגלח על כזית מן המת, ולכן כָּעַם רַבִּי יְהוּדָה על תלמידיו שלא מנעו מסומכוס להיכנס, וְאָמַר לָהֶן, וכי לֹא כָךְ אָמַרְתִּי לָכֶם שתשגיחו שאַל יִכָּנְסוּ תַּלְמִידֵי רַבִּי מֵאִיר לְבָאן מִפְּנֵי שֶׁמַּכְנִיסִין הֵן, שהרי דברי סומכוס לקנטר נאמרו, משום שאם עַל כַּזַּיִת בשר מִן הַמֵּת מְגַלֵּחַ הנזיר, עַל טומאה שנטמא מֵהַמֵּת בשהוא שלם, לֹא כָל שֶׁכֵּן שיגלח עליו, ואם כן היא משנה שאינה צריכה.

---

# אגרות קודש

ב"ה, א' מ"ח, תש"כ
ברוקלין.

ברכה ושלום!

במענה למכתבה מז"ד תשרי... ואין על זה כל קושיא.

לפלא שכותבת אודות לימודה בשטח האמור ואינה מזכירה אודות הלימוד העיקרי של כל אחד ואחת מישראל, הוא לימוד תורתנו הק' תורת חיים, שתוכן שם זה כפשוטו, הוראה בחיים, והכוונה לחיי היום יומים, לדעת את המעשה אשר יעשון ואלה אשר לא תעשינה, ובפרט שהרי נמצאת היא בארץ אשר גם אומות העולם קורין לה בשם ארץ הקדושה ונאמר ארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, שמזה מובן שהזהירות בקיום המצות צריך להיות בארץ זו פי כמה וכמה ובטח תמלא על דבר זה בהזדמנות הבאה.

בברכת הצלחה בלימוד ובהנהגה מתאימה לבת ישראל שכל אחת מהן נקראת בת שרה רבקה רחל ולאה.

ובברכה לבשו"ט,

**בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א**

**מזכיר**